

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας
Κύπρου του 2024 Νόμος του 2024»**

Παρόντες:

Χρύσης Παντελίδης, αναπλ. πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Χάρης Γεωργιάδης	Χρίστος Χριστοφίδης
Ονούφριος Κουλλά	Σωτήρης Ιωάννου
Σάβια Ορφανίδου	Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 5 και 9 Φεβρουαρίου 2024. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο πρόεδρος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης η πρόεδρος της επιτροπής κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και τα μέλη της κ. Άριστος Δαμιανού και Ηλίας Μυριάνθους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, ο προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ για το 2024 είναι ελλειμματικός και προβλέπει συνολικές δαπάνες ύψους €5.710.717 και έσοδα ύψους €2.684.331, τα οποία θα προέλθουν κυρίως από την επιβολή ετήσιων τελών για την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σταθμών παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού και τελών αίτησης για παραχώρηση άδειας εγκατάσταση αποθήκευσης ηλεκτρισμού, έσοδα από τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, καθώς και έσοδα από εισπρακτέους τόκους σε προθεσμιακές καταθέσεις της Αρχής.

Οι συνολικές δαπάνες της ΡΑΕΚ για το 2024 προβλέπεται να είναι αυξημένες κατά

35% περίπου σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες για το έτος 2023 και αφορούν στα ακόλουθα:

1. Αποδοχές προσωπικού (€2.036.445).
2. Δαπάνες λειτουργίας (€340.084).
3. Άλλες δαπάνες (€2.412.484).
4. Κεφαλαιουχικές δαπάνες (€911.705).
5. Απρόβλεπτες δαπάνες (€10.000).

Το έλλειμμα του προϋπολογισμού ύψους €3.026.387, σύμφωνα τα ίδια στοιχεία, θα καλυφθεί από το ταμειακό αποθεματικό της Αρχής, το οποίο αποτελείται από συσσωρευμένα πλεονάσματα προηγούμενων ετών.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος ο πρόεδρος της Αρχής ανέλυσε τα επιμέρους κονδύλια του προϋπολογισμού της ΡΑΕΚ και αναφέρθηκε ειδικότερα στην ανάγκη απόκτησης εξειδικευμένης τεχνογνωσίας μέσω της αυξημένης δαπάνης που αφορά σε μίσθωση υπηρεσιών λόγω αρμοδιοτήτων που πηγάζουν από την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.

Περαιτέρω, ο ίδιος αξιωματούχος ενημέρωσε την επιτροπή ότι ο προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ είναι ελλειμματικός για τέταρτη συνεχή χρονιά, γεγονός που μειώνει κατά πολύ μεγάλο βαθμό το χρηματικό αποθεματικό της Αρχής.

Κατά την εξέταση του προϋπολογισμού η επιτροπή ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις, μεταξύ άλλων για το ζήτημα αποθήκευσης ενέργειας η οποία παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ), το αίτημα της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) για αύξηση των βασικών διατιμήσεων της για τα έτη 2023 και 2024, το κόστος αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών ρύπων από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Ρύπων, την αύξηση των κονδυλίων που αφορούν στη μίσθωση υπηρεσιών, καθώς και τη χρήση υδρογόνου στην ενεργειακή αγορά της Κύπρου.

Συναφώς, σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο πρόεδρος της ΡΑΕΚ κατά τη συνεδρία, αλλά και στη βάση σημειώματος που κατατέθηκε, ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 2024, σε σχέση με τα πιο πάνω τεθέντα ζητήματα αναφέρονται τα ακόλουθα:

1. Η αύξηση της διείσδυσης παραγόμενης ενέργειας από ΑΠΕ στο ηλεκτρικό σύστημα σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Κύπρος δεν είναι ηλεκτρικά διασυνδεδεμένη καθιστά αναγκαία την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία συστημάτων αποθήκευσης στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού (ΑΑΗ) έχει ήδη εγκριθεί, αλλά λόγω της καθυστέρησης η Αρχή ετοιμάζει ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία συστημάτων αποθήκευσης στη Μεταβατική Ρύθμιση της ΑΑΗ.

Περαιτέρω, η ΡΑΕΚ έχει αδειοδοτήσει μέχρι σήμερα οκτώ αυτόνομα συστήματα αποθήκευσης και εκατό τριάντα τέσσερις υβριδικούς σταθμούς ΑΠΕ συνδυασμένων με συστήματα αποθήκευσης.

2. Η ΑΗΚ, λόγω της θέσης ισχύος που κατέχει στην αγορά ηλεκτρισμού, είναι ρυθμιστικός οργανισμός, ως εκ τούτου υποβάλλει βάσει νομοθεσίας τα αιτούμενα επιτρεπόμενα έσοδά της στη ΡΑΕΚ προς έγκριση.

Επομένως, η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη:

- α. τις σταθερά υψηλές τιμές της ενέργειας, οι οποίες έχουν όλο και πιο αρνητικό αντίκτυπο στους πολίτες και τις επιχειρήσεις,
  - β. την προστασία των καταναλωτών ενάντια σε μονοπωλιακές τιμές και
  - γ. τις έκτακτες συνθήκες και τις οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τους Κυπρίους καταναλωτές,
- έκρινε πως είναι προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος να παραμείνουν σε ισχύ για το 2023 οι ίδιες διατιμήσεις που ίσχυαν για το έτος 2022.

Συναφώς, απέρριψε αίτημα της ΑΗΚ για αύξηση των βασικών της διατιμήσεων, γεγονός για το οποίο η ΑΗΚ έχει προσφύγει στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Αναφορικά με το αίτημα της ΑΗΚ για αύξηση των επιτρεπόμενων εσόδων της που αφορούν τις βασικές διατιμήσεις για το έτος 2024, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν οι προτεινόμενες αυξήσεις είναι αρκετά μειωμένες σε σύγκριση με αυτές που ζητήθηκαν και απορρίφθηκαν για το έτος 2023, και η ΡΑΕΚ βρίσκεται στο τελικό στάδιο λήψης σχετικής απόφασης.

3. Βάσει των στοιχείων που διαθέτει η ΡΑΕΚ, το μέσο κόστος αγοράς για δικαιώματα θερμοκηπιακών αερίων για τον μήνα Νοέμβριο του 2023 ήταν €76,62 ανά δικαίωμα. Συναφώς, το μελλοντικό κόστος αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων θα εξαρτηθεί αναλόγως των διεθνών εξελίξεων και των αναγκών της ενεργειακής μετάβασης σε κεφαλαιουχικές δαπάνες για υποστηρικτικά συστήματα για τη λειτουργία συστημάτων αποθήκευσης και αναβάθμισης των ηλεκτρικών δικτύων.
4. Η αύξηση στο κονδύλι που αφορά σε μίσθωση υπηρεσιών κρίνεται αναγκαία, ώστε να επιτευχθεί η μεταφορά εξειδικευμένης τεχνογνωσίας από τους συμβούλους προς το προσωπικό της ΡΑΕΚ και ως εκ τούτου λογίζεται ως εφάπαξ έξοδο που περιέχει ανταποδοτικά οφέλη.

Ειδικότερα, οι κύριοι διαγωνισμοί που προγραμματίζονται για αγορά υπηρεσιών αφορούν τα εξής:

- α. Ετοιμασία ρυθμιστικού πλαισίου ηλεκτρικών διασυνδέσεων.
  - β. Ετοιμασία ρυθμιστικού πλαισίου διασυνδέσεων φυσικού αερίου.
  - γ. Ετοιμασία ρυθμιστικού πλαισίου αγοράς υδρογόνου.
  - δ. Ετοιμασία ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργικού διαχωρισμού της ΔΕΦΑ.
  - ε. Ολοκλήρωση μηχανισμού παρακολούθησης της ΑΑΗ.
5. Η Αρχή προχώρησε με την ετοιμασία κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την

ανάγκη ανάπτυξης του ρυθμιστικού πλαισίου που θα διέπει την αγορά υδρογόνου, οι οποίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ και για τις οποίες έχει ενημερωθεί το αρμόδιο Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, γεγονός που αποτελεί την έναρξη της διαδικασίας για την κατάρτιση του ρυθμιστικού πλαισίου για την αγορά υδρογόνου.

Σημειώνεται ότι στον υπό εξέταση προϋπολογισμό έχει ενσωματωθεί πρόνοια που αφορά την απαγόρευση συνεισφοράς εργοδότη σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη εργοδοτούμενων της ΡΑΕΚ, ρύθμιση η οποία εφαρμόζεται σε όλους τους προϋπολογισμούς νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για το έτος 2024, κατ' αναλογία σχετικής ρύθμισης που περιλήφθηκε στον κρατικό προϋπολογισμό του 2024.

Περαιτέρω, στο στάδιο της τοποθέτησης της επιτροπής επί του προτεινόμενου προϋπολογισμού, με πλειοψηφία των μελών της, αποφασίστηκε όπως στο κείμενο ενσωματωθεί και πρόνοια βάσει της οποίας ουδεμία δαπάνη δύναται να διενεργηθεί για την αγορά υπηρεσιών από φυσικά πρόσωπα, με εξαίρεση για υφιστάμενες συμβάσεις τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο, χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της, πρόνοια η οποία επίσης συνάδει με αντίστοιχη ρύθμιση που περιλήφθηκε στον κρατικό προϋπολογισμό του 2024.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

20 Φεβρουαρίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.01.065.019-2024

ΠΧ/ΘΧ/ΑΛ